

MEŽSAIMNIECĪBA

Mācību kursa nosaukums	Mācību kursa ilgums (akadēmiskās stundas)	Mācību kursa tēmas	Norises vieta
Jaunu mežu teritoriju izveide, dažādu koku sugu ieaudzēšana	20	Teorētiskās nodarbības: 12h - Zemes izmantošanas veidi, teritoriālais plānojums. - SEG emisijas un CO2 piesaiste, oglekļa kredītu brīvprātīgais tirgus. - Nozīmīgākie riski lauksaimnieciskajai darbībai, riskiem pakļauto platību raksturojums, pastāvošās alternatīvas šo zemju apsaimniekošanai. - ES atbalsts meža ieraudzēšanā. - Plantāciju mežu ierīkošana, likumdošanas regulējums. - Kokaugu stādījumi kā lauksaimniecības kultūra, likumdošanas regulējums. - Kokaugu plantācijās audzējamās koku sugas Latvijā, koku sugu saderība. - Svešzemju koku sugu audzēšanas iespējas un potenciāli. - Stādāmā materiāla iegādes prasības un kvalitāte. - Ieaudzējamo koku sugu izvēle, vietas izvēle, augsnes sagatavošana, izmaksas, stādīšanas termiņi, stādīšanas shēmas, mēslošana, agrotehniskā kopšana. - Dabas aizsardzības prasības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas iespējas. - Dažādu koku sugu augšanas gaita plantācijās, prognozējamā krāja, pirmā iespējamā produkcija. Sugu maiņas nepieciešamība. - Plantāciju apsaimniekošanas tehnoloģijas un darbu mehanizācija. - Tehnoloģijas, inovācijas un digitālie rīki meža ieaudzēšanā. Praktiskās nodarbības: 8h - Neizmantotas zemes apsekošana dabā, stāvokļa novērtēšana, apsaimniekošanas plāna izstrādāšana. - Preventīvo pasākumu izpilde dabā, repelentu pielietošana. - Plantāciju meža koku kvalitātes un produktivitātes novērtējums, meža inventarizācijas rādītāju praktiska noteikšana. - Saistītās dokumentācijas sagatavošana iesniegšanai Valsts meža dienestam.	Latvija
Meža atjaunošana, meža reprodiktīvais materiāls	16	Teorētiskās nodarbības: 9h - Meža resursi Latvijā, meža apsaimniekošanas cikls. - Likumdošanas prasības par meža atjaunošanu, ieaudzēšanu un stādāmā materiāla iegādi. - Stādāmās sugas izvēle atkarībā no meža tipa. Mistrojuma veidi, sugu saderība. - Augsnes sagatavošanas principi un veidi. - Stādīšana bez augsnes sagatavošanas. - Meža dabiskā atjaunošana, tās veicināšanas pasākumi.	Latvija

		- Stādīšana, sēšana. Stādīšanas shēmas, stādvieta skaits, pārbaudes. - Meža reproduktīvais materiāls – veidi, apzīmējums, piemērotība. - Stādījumu kopšana, aizsardzība pret kaitēkļu un dzīvnieku bojājumiem. - Atjaunoto platību agrotehniskā kopšana. - ES atbalsts mežsaimniecībai. - Mazvērtīgu mežaudžu nomaiņa. Praktiskās nodarbības: 7h - Iepazīšanās ar dažādiem stādu veidiem. - Stādmateriāla dokumentācija (etiķete, pavadzīme), iepakojums, transportēšana, uzglabāšana. - Augšanas apstākļu novērtēšana platībā, kur plānota meža atjaunošana vai ieaudzēšana. - Praktiska iepazīšanās ar dažādiem stādīšanas darba rīkiem un instrumentiem. - Pareiza stādu uzglabāšana. Stādu sagatavošana stādīšanai un praktiska stādīšana. - Meža atjaunošanas un ieaudzēšanas darbu kvalitātes novērtēšana. - Iepazīšanās ar dažādiem aizsardzības līdzekļiem pret meža dzīvnieku bojājumiem, to pielietošanu.	
Mežaudžu izturība pret klimatiskajiem faktoriem un biotisko faktoru apdraudējumiem, klimatviedā mežsaimniecība	16	Teorētiskās nodarbības: 9h - Mežaudžu noturības parametri, raksturīgākās iezīmes. - Mežaudžu audzēšanas riski, to noteikšana. - Nozīmīgāko koku augšanu ietekmējošie faktori – slimības, kaitēkļi, meža dzīvnieku bojājumi, mežsaimnieciskie faktori to ierobežošanai. - Mežsaimnieciskie darbi un pasākumi biotisko faktoru ierobežošanai. - Digitālie rīki un tālizpētes datu izmantošana biotisko faktoru ierobežošanā. - Klimata izmaiņu prognozes, nozīmīgākie riski mežsaimniecībai, riskiem pakļauto platību raksturojums. - Selekcija, kvalitatīva stādmateriāla izvēles nozīmīgums. - Nākotnes koku sugas, to saderība ar Latvijas apstākļiem. - Vēju un ugunsgrēku bojājumu risku mazināšana mežu apsaimniekošanā. - Stādīšanas biežums un jaunaudžu kopšanas režīms, mistraudžu nozīme. - Klimatviedā mežsaimniecība. - Agromežsaimniecības prakse, tās nozīme risku mazināšanā un bioloģiskās daudzveidības veicināšanā. Praktiskās nodarbības: 7h - Mežaudžu stabilitātes un noturības praktisks novērtējums (vid. caurmērs, vid. augstums, stabilitātes koeficients, koku izvietojums u.c.). - Riska faktoru identificēšana un izvērtēšana. - Mežaudzēs konstatēto riska faktoru bojāto koku sastopamības (%) un bojājumu intensitātes (%) aprēķināšana un novērtēšana. - Meža slimību, kaitēkļu un to bojājumu praktiska atpazīšana, uzskaitē. - Introducēto un klimata izmaiņām piemēroto koku sugu stādījumu novērtēšana.	Latvija
Jaunaudžu kopšana nākotnes meža ražības un noturības	24	Teorētiskās nodarbības: 16h Meža resursi Latvijā.	Latvija

palielināšanai		• Likumdošana, normatīvie akti, kas attiecas uz meža apsaimniekošanu un ES atbalstu. • Mežs kā ekosistēma – uzbūve, koku un krūmu sugas, meža augsne. • Meža tipoloģija. • Mežaudzes raksturojošie rādītāji (biezība, krāja, šķērslaukums u.c.), noteikšanas metodes. • Jaunaudžu kopšana, veidi, mērķi, atzarošana, pielietojamie instrumenti. Jaunaudžu aizsardzība. • Meža apsaimniekošanas metožu pielāgošana platībās ar augstu medījamo dzīvnieku populāciju. • Jaunaudžu kopšanas cirtes un starpcirtes ietekme uz mežaudzes apriti un sortimentu struktūru. • Mistraudzes un tīraudzes. • Dabas aizsardzības un vides prasības. • Darba drošība darbā ar krūmgriezi, pirmā palīdzība, darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā. • Individuālie darba aizsardzības līdzekļi, darba vietas sagatavošana, krūmgrieža tehniskais stāvoklis. • Krūmgrieža apkope. • Pareizas darba metodes darbā ar krūmgriezi. Praktiskās nodarbības: 8h • Darba drošības un vides prasību novērtēšana, krūmgrieža un individuālo darba aizsardzības līdzekļu stāvokļa novērtējums. • Koku sugu atpazīšana. • Mežaudzes raksturojošo rādītāju noteikšana dabā, mērķa audzes noteikšana. • Atstājamo un izcērtamo koku izvēle. • Praktiskā kopšana izmantojot krūmgriezi, darba paņēmieni, ražīgas darba metodes, labā prakse. • Izskotās jaunaudzes biežības noteikšana. • Medījamo dzīvnieku nodarīto postījumu identificēšana, postījumu apjoma noteikšana, nodarīto zaudējumi aprēķināšana.	
Meža bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un saglabāšana mežizstrādē, kultūrvēsturiskie objekti mežā	40	Teorētiskās nodarbības: 24 h • Mežsaimniecības ietekme uz vidi, sugu un biotopu izplatību, bioloģisko daudzveidību. • Meža bioloģiskā daudzveidība, līmeņi, sugu izplatība un pielāgošanās spēja, meža dabiskie procesi un traucējumi. • Starptautiskā un nacionālā likumdošana par dabas aizsardzību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. • EK vadlīnijas Dabai tuvāka meža apsaimniekošana, nepārtrauktā meža klājuma mežsaimniecība (CCF), klimatviendā mežsaimniecība. • Īpašas nozīmes meža biotopi, to raksturojums, dabiskie meža biotopi, ES nozīmes aizsargājamie biotopi, Latvijas īpaši aizsargājamie meža biotopi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. • Aizsargājamo sugu dzīvotnes mežā, meža putni. • Buferzonas dzīvotņu savienojamībai, migrācijas ceļi. • Ūdensteču nozīme meža ekosistēmā, to vispārējā stāvokļa novērtēšana, rekomendācijas	Latvija

		piekrastes joslas apsaimniekošanā. - Dabas aizsardzības un meža izmantošanas interešu sabalansēšana, saistītās meža sertifikācijas prasības (FSC, PEFC). Ilgtspējīga meža resursu izmantošana, meža loma cīņā pret klimata izmaiņām. - Dabas kredīti. - Meža bioloģiskās daudzveidības novērtēšanas metodes ikdienas meža apsaimniekošanas plānošanā. - Kultūrvēsturiskais mantojums, to veidi, aizsardzības prasības. - Optimālākā cirte veida un intensitātes izvēle privātajā mežsaimniecībā - krājas kopšana, izlases cirte vai maza izmēra kailcirte. Praktiskās nodarbības: 16h - Nejauši izvēlētas mežaudzes novērtēšana pēc bioloģiski vērtīgas mežaudzes kritērijiem. - ES nozīmes aizsargājamā biotopa un dabisko meža biotopu atpazīšana un novērtēšana dabā. - Meža putnu biotopu un dzīvotņu atpazīšana. - Ūdensteces dabas vērtību, jūtīguma un pievienotās vērtības novērtējums. - Saglabājamo bioloģiski nozīmīgo struktūru un/vai kultūrvēsturiskā mantojuma objektu izvēle plānotā cirsma. - Saglabāto bioloģiskās daudzveidības struktūrelementu un/vai kultūrvēsturiskā mantojuma objektu novērtēšana jau esošā izcirtumā. - Meža apsaimniekošanas plānošana atbilstoši dabai tuvākas mežsaimniecības, nepārtrauktā meža klājuma mežsaimniecības (CCF) vai klimatviedās mežsaimniecības principiem. - Bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un saglabāšanai piemērotās mežizstrādes tehnikas izmantošanas plānošana.	
--	--	---	--

Dabai tuvināta meža apsaimniekošana, ārzemju pieredze (praktiskās nodarbības ārzemēs)	32	Teorētiskās nodarbības: 14h - Definīcija, vēsturiskas izmaiņas dabas aizsardzības prasībās meža apsaimniekošanā. EK vadlīnijas Dabai tuvēka meža apsaimniekošana. - Komponentes cirsmas, īpašuma, plašākas teritorijas mērogā. - Likumdošanas prasības, labās prakses nosacījumi (meža apsaimniekošanas standarti, informatīvie ieteikumi). - Vidi saudzējošas mežsaimniecības aspekti meža apsaimniekošanas plānošanā, meža atjaunošanā, jaunaudžu kopšanā, krājas kopšanā, galvenā cirtē. - Nekailciršu mežsaimniecības pamatprincipi, ieguvumi un riski. Nepārtrauktā meža klājuma (CCF) mežsaimniecība, klimatviēdā mežsaimniecība. - Meža atjaunošanās kvalitāte nekailciršu mežsaimniecībā. - Brīvprātīgā dabas aizsardzības sistēma. - Dinamiskā dabas aizsardzības sistēma. - Dabas kredītu brīvprātīgais tirgus. Praktiskās nodarbības: 18h - Saglabājamo bioloģiskās daudzveidības struktūrelementu noteikšana pirms saimnieciskās darbības izpildes krājas kopšanā un galvenā cirtē. - Saimnieciskās darbības plānošana un izcērtamo koku noteikšana atbilstoši dabai tuvēkas mežsaimniecības vadlīnijām. - Meža atjaunošanas procesa novērtējums izlases cirtē. - Brīvprātīgā dabas aizsardzības sistēmas plānošana meža īpašumā. - Dabas vērtību atpazīšana un to atbilstoša apsaimniekošana.	Eiropa
Savvaļas dzīvnieku slimības, medījuma gaļas higiēna un pārtikas drošība	16	Teorētiskās nodarbības: 10h - Medījamo dzīvnieku normāla anatomija, fizioloģija un uzvedība. - Medījamo dzīvnieku neparasta uzvedība un patoloģiskās izmaiņas slimību, vides piesārņojuma vai citu faktoru dēļ. - Higiēnas noteikumi un pareizas metodes savvaļas medījamo dzīvnieku apstrādei, pārvešanai, iekšējo orgānu izņemšanai utt., pēc to nonāvēšanas. - Tiesību akti un administratīvie akti par dzīvnieku un sabiedrības veselību un higiēnas prasībām, kuri reglamentē medījamo dzīvnieku laišanu tirgū. - Medījamo dzīvnieku nonāvēšana novietnēs. - Medījuma nogāde uz medījumu apstrādes uzņēmumiem. - Post mortem apskates veikšana. - Laboratoriskās pārbaudes, to nepieciešamība. - Pārtikā neizmantojamo dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu aprīte. - Biodrošības pasākumi medību un medījumu apstrādes laikā. Praktiskās nodarbības: 6h - Medījamā dzīvnieka vizuālā apskate, iekšējo orgānu izņemšana. - Medījuma novērtēšana, iekšējo orgānu un kautķermeņa apskate, paraugu ņemšana laboratoriskajiem izmeklējumiem. - Kautķermeņa sagatavošana individuālai lietošanai. Kautķermeņa sagatavošana nogādāšanai pārstrādes uzņēmumam.	Latvija

		Lēmuma pieņemšana par medījumu gaļas derīgumu pārtikā.	
Savvaļas dzīvnieku slimības, medījuma gaļas higiēna un pārtikas drošība (post mortem)	16	Teorētiskās nodarbības: 10h - Medījamo dzīvnieku nonāvēšana novietnēs (t.sk. Pirmskaušanas apskate). - Pirmskaušanas apskates un pēckaušanas veterinārās ekspertīzes jomu reglamentējošie normatīvie akti. - Medījuma nogāde uz medījumu apstrādes uzņēmumiem: Transportēšanas nosacījumi; Pavaddokumenti (Pārtikas aprites informācija, apmācītās personas apskates rezultāti u.c.); Dzīvnieku apzīmēšana, identifikācija. - Post mortem apskates veikšana: Post mortem apskates veikšanas pamatprincipi un metodika; Pazīmes, kas var ietekmēt gaļas derīgumu pārtikā; Pārtikā nederīga gaļa. - Slimību radītās izmaiņas dzīvnieka orgānos un audos: Infekciju slimības; Parazitārās slimības; Vielmaiņas slimības; Vides piesārņojums. - Laboratoriskās pārbaudes, to nepieciešamība: Trihinella spp, Āfrikas cūku mēris, briežu novājēšanas sindroms u.c.; Pārtikas nekaitīgums; Vides piesārņojums. - Lēmumi attiecībā uz gaļu: Paplašinātā veterinārā ekspertīze (situācijas, kad lēmuma pieņemšanā vajadzētu iesaistīt PVD); Veselības marķējums un liemeņu identifikācija, sadalītās gaļas marķēšana; Dokumentācijas par veikto post mortem apskati; Pārtikā neizmantojamo dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu aprīte; Medījamo dzīvnieku apstrādes higiēna, izsekojamība; Biodrošības pasākumi medību un medījumu apstrādes laikā. - Zināšanu pārbaudes tests. Praktiskās nodarbības: 6h - Dzīvnieku anatomija. - Post mortem veikšanas metodika: Vizuālā apskate; Palpācija; Piegriešana. - Paraugu noņemšana laboratoriskajiem izmeklējumiem, pavaddokumentu sagatavošana. - Lēmuma pieņemšana par medījumu gaļas derīgumu pārtikā. - Saņemto pavaddokumentu izvērtēšana. - Dzīvnieku (ķermeņu) saņemšanas un post mortem rezultātu reģistrēšana.	Latvija
Meža apsaimniekošanas plānošana, sadarbības iespējas meža īpašniekam (praktiskās nodarbības ārzemēs)	40	Teorētiskās nodarbības: 16h - Meža apsaimniekošanas ekonomiskie pamatprincipi. - Meža apsaimniekošanas izmaksu un ienākumu posteņi. - Meža cirsma vērtēšanas principi – koku caurmēra un augstuma vērtēšana. - Augošu koku kvalitātes vērtēšana. Pārdodamās krājas aprēķināšana ar programmatūru "Mežvērtē". - Meža inventarizācija, likumdošana, datu struktūra un kvalitāte, mērķi, uzdevumi. - Meža inventarizācijā pielietotās metodes datu ievākšanā un apstrādē. Izmantotās tehnoloģijas un instrumenti. - Mežaudžu nogabalus raksturojošie rādītāji. - Meža valsts reģistrs, datu struktūra un saturs, datu sagatavošanā lietojamā programmatūra un algoritmi mežaudzes sekundāro parametru aprēķināšanā. - Ģeogrāfiskās informācijas sistēmu pamatprincipi, datu veidi un uzbūve. VMD GIS sistēma. - Kartogrāfiskais materiāls, datu struktūra, sagatavošanā izmantotajās programmatūras.	Eiropa

		• Inventarizācijas datu pielietošana meža apsaimniekošanas plānošanā, programmatūra “Meža eksperts”. • Meža apsaimniekošanas plāns, tā mērķis un saturs. • Ikgadējo ciršanas apjomu noteikšanas principi. Cirsmu izsoles. • Finanšu plūsmas plānošanas principi un meža īpašuma apsaimniekošanas finanšu plūsmas analīze. • Meža produktu loma vietējā un reģionālā mēroga bioekonomikā. • Zemes izmantošanas iespējas. • Oglekļa saistīgas mežsaimniecības plānošanas rīks EMISIS. • Sadarbība ar medību saimniecībām meža aizsardzībā un medījamo dzīvnieku populāciju regulēšanā. Praktiskās nodarbības: 24h • Meža resursu apsaimniekošanas plānošana. • Meža produktu kā vietējās bioekonomikas sastāvdaļas novērtējums. • Meža ekosistēmu pakalpojumu novērtēšana un to brīvprātīgais tirgus. • Praktisks darbs ar programmatūru, instrumentiem un digitālajiem rīkiem. • Dronu pielietojums mežsaimniecībā. • Meža īpašuma pārvaldīšana ar dronu.	
Pamatzināšanas meža apsaimniekošanas uzsākšanai	40	Teorētiskās nodarbības: 24h • Mežs kā ekosistēmas uzbūve, tā elementi. • Meža tipoloģija. • Meža inventarizācija, galvenie mežaudžu parametri. Meža valsts reģistrs, Ģeogrāfiskās Informācijas Sistēma. • Meža īpašniekam pieejamie digitālie dati un lietotnes to izmantošanai. • Meža apsaimniekošanas cikls. • Normatīvo aktu prasības meža apsaimniekošanā. Nepieciešamie saskaņojumi, dokumentācija. • ES atbalsts mežsaimniecībai. • Meža atjaunošanas veidi, augsnes sagatavošana, koku sugu izvēle. • Meža atjaunošanā izmantojamais stādmateriāls. • Dabiskā atjaunošanās, dabiskās atjaunošanas veicināšana. • Jaunaudžu kopšana. • Krājas kopšanas cirtes. • Mežaudzes biežības un šķērslaukuma noteikšana, normatīvo aktu prasības. • Meža audzēšanas riski, to mazināšanas iespējas. • Galveno ciršu veidu (kailcirtes un izlases cirtes) izvēle, plānošana, sagatavošana, uzmērīšana, novērtēšana. • Nekailciršu mežsaimniecības principi. • Dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā. • Koksnes pārdošana, veidi, riski, dokumentācija, saistītie nodokļi. • Meža ekosistēmu pakalpojumi • Valsts meža dienestam iesniedzamā dokumentācija. • Meža īpašuma mantošanas juridiskie aspekti. Praktiskās nodarbības: 16h	Latvija

		- Galveno koku un krūmu atpazīšana mežā, augājs. - Galveno meža tipu praktiska atpazīšana. - Meža inventarizācijas rādītāju noteikšana dabā, darbs ar instrumentiem. Jaunaudzes, pieaugušas audzes. - Iepazīšanās ar dažādiem stādu veidiem. Iepazīšanās ar meža atjaunošanā izmantojamiem instrumentiem. - Meža slimību un kaitēkļu atpazīšana dabā. - Koksnes apjoma novērtēšana uz pārdošanu augošam mežam un sagatavotiem sortimentiem. - Dabas aizsardzības prasības praksē – atstājamie koki, mežmalas u.c. saglabājamo objektu izvēle.	
Motorinstrumentu izmantošana mežizstrādes darbos, kokmateriālu kvalitātes vērtēšana	40	Teorētiskās nodarbības: 16h - Meža resursi Latvijā. - Mežs kā ekosistēma, meža tipi. - Likumdošanas prasības par meža apsaimniekošanu un ES atbalstu. - Meža apsaimniekošana atkarībā no apsaimniekošanas mērķa. - Meža sertifikācijas prasības, koksnes izcelsmes kontrole. - Dabas aizsardzības un vides prasības. - Lēmumu pieņemšana meža apsaimniekošanā dažādās situācijās. - Audzes raksturojošie rādītāji (biezība, krāja, šķērslaukums u.c.), to noteikšanas metodes. - Koksnes ieguves ciršu veidi, krājas kopšanas cirtes, galvenās cirtes. - Darba drošība koku gāšanas darbos, pirmā palīdzība, darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā. - Individuālie darba aizsardzības līdzekļi, darba vietas sagatavošana. - Benzīnmotorzāģa vai mazgabarīta meža tehnikas apkope. - Apaļo kokmateriālu uzmērīšana. Praktiskās nodarbības: 24h - Mežizstrādes darba drošības un vides prasību novērtējums mežaudzē. - Cirsmas novērtēšana, audzes raksturojošo rādītāju noteikšana dabā. - Mežizstrādes darbu plānošana, tehnoloģisko koridoru plānošana, izmantojot benzīnmotorzāģi vai mazgabarīta meža tehniku. - Atstājamo un izcērtamo koku izvēle, koku izzīmēšana. - Benzīnmotorzāģa vai mazgabarīta meža tehnikas tehniskā stāvokļa pārbaude, apkope. - Praktisks darbs ar benzīnmotorzāģi vai mazgabarīta meža tehniku mežaudzē. - Darba vietas sagatavošana, koku gāšana, atzarošana un sagarumošana izmantojot pareizas darba metodes. - Apaļo kokmateriālu uzmērīšana.	Latvija
Oglekļa saistīga meža apsaimniekošana, meža ekosistēmu pakalpojumi	16	Teorētiskās nodarbības: 9h - Oglekļa saistīga meža apsaimniekošana. - Oglekļa kredīti. - Ekosistēmas, ekosistēmu pakalpojumu definīcija. - Meža ekosistēmu pakalpojumu veidi (apgādes, vidi regulējošie, kultūras).	Latvija

		• Ieguvumi no meža ekosistēmu pakalpojumu veidiem. Praktiskās nodarbības: 7h • Oglekļa saistīga meža apsaimniekošanas praktiska plānošana meža īpašumā. • Oglekļa saistīgas mežsaimniecības plānošanas rīks EMISIS. • Oglekļa kredītu aprēķināšana.	
Praktiski risinājumi klimatu saudzējošai saimniekošanai (nozare pēc izvēles) (praktiskās nodarbības ārzemēs)	40	Teorētiskās nodarbības: 16h • Pastāvošie klimata pārmaiņu izraisītie riski, nodarītie postījumi. Normatīvie dokumenti. • Ilgtspējīgas un klimata pārmaiņu mazinošas saimniekošanas metodes un to ekonomiskais novērtējums. • Oglekļa piesaistes un SEG emisiju mazināšanas pasākumu ieviešana. • Bioloģiskās daudzveidības saglabāšan Praktiskās nodarbības: 24h • Ilgtspējīgas un klimata pārmaiņu mazinošu saimniekošanas metodes atbilstības un efektivitātes novērtēšana. • Saimnieciskās darbības vides ietekmes auditu un emisiju samazināšanas risinājumu analīze. • Bioloģiskās daudzveidības atbalsta un uzturēšanas pasākumu praktiskā novērtēšana uzņēmumā.	Eiropa
Kooperācijas iespējas, konkurētspējas palielināšanas pieredze (praktiskās nodarbības ārzemēs)	40	Teorētiskās nodarbības: 16h • Kooperatīvu darbības principi, attīstības un sadarbības iespējas. • Kooperatīvu darbības pārvaldība un ekonomiskie ieguvumi. • Atbalsta pasākumi kooperatīvu izaugsmes veicināšanai un jaunu kooperatīvu izveidei, atbilstības novērtējuma kritēriji. Praktiskās nodarbības: 24h • Kooperatīvu darbības formu, iespēju un pieredzes ārvalstīs salīdzinājums un analīze ar situāciju Latvijā. • Kooperatīvu rīcībā esošo resursu novērtējums.	Eiropa